

Psychopatologia

Psychopathology

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok III/ Semestr V
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Kierunkowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	-
Status przedmiotu	Obligatoryjny

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	24	4	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	24			
Praca własna studenta	55	61			
Ogółem	100	100			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą dotyczącą istoty normy i patologii, różnicowania stanów normatywnych (żałoby, kryzysu sytuacyjnego, rozwojowego, konflikty) od możliwych w ich następstwie zaburzeń, mechanizmów regulacyjnych funkcji psychicznych i ich zaburzeń (poznawczych, emocjonalnych, motywacyjno- popędowych, charakterologicznych) i podstawowych typów zaburzeń psychicznych.
2.	Wskazanie na możliwość wykorzystania różnych koncepcji teoretycznych w wyjaśnianiu patomechanizmów różnych form zaburzeń psychicznych oraz na możliwości wykorzystania dostępnych źródeł teoretycznych i systemów klasyfikacji zaburzeń w diagnostyce klinicznej.
3.	Przybliżenie istotnych kwestii dotyczących kompetencji psychologa w relacji do osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego, z wysokim ryzykiem wykluczenia społecznego.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna podstawowe mechanizmy funkcjonowania człowieka w normie i patologii, ze szczególnym uwzględnieniem procesów psychopatologicznych w zróżnicowanych obszarach funkcjonowania.	Ps_WG05_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna i rozumie różne typy zaburzeń, np. emocjonalnych, osobowości, popędowo-motywacyjnych, a także wybranych chorób psychicznych (np. schizofrenia, zespół maniako-depresyjny, depresja, zespoły otepienne), ich etiologię i symptomatologię	Ps_WG11_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W3	Student zna i rozumie współczesne klasyfikacje diagnostyczne zaburzeń psychicznych.	Ps_WG09_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji).

UMIĘJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi rozróżnić zachowania psychopatologiczne od zachowań będących w obrębie normy psychologicznej oraz wskazywać na czynniki i procesy etiologiczne zaburzeń psychicznych zachodzące w różnych kontekstach, obszarach funkcjonowania i stadiach rozwojowych.	Ps_UW03_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji).
U2	Student potrafi określić specyfikę symptomów poznawczych, emocjonalnych, motywacyjno-popędowych i charakterologicznych zróżnicowanych zaburzeń psychicznych.	Ps_UW02_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu interpretacji).
U3	Student potrafi opisać i argumentować rolę psychologa w interdyscyplinarnej diagnozie i leczeniu zaburzeń psychicznych.	Ps_UK01_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu interpretacji).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do rzetelnego i odpowiedzialnego wykorzystywania wiedzy z zakresu psychopatologii w praktyce klinicznej, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczeń w możliwości wnioskowania na podstawie typowych metod diagnostycznych oraz zakresu obowiązków i kompetencji psychologa.	Ps_KO01_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do wrażliwego podejścia wobec osób ujawniających różne typy zaburzeń psychicznych i różne formy nieprzystosowania społecznego.	Ps_KO02_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do wykorzystywania aktualnej wiedzy z zakresu psychopatologii w procesie diagnozy i leczenia zaburzeń psychicznych, uwzględniając wyniki badań empirycznych jako kluczowe źródło informacji.	Ps_KK02_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Wprowadzenie. Zakres tematyczny psychopatologii, historyczne, tradycyjne i współczesne kierunki badań. Psychopatologia vs. psychologia kliniczna vs. psychoterapia. Znaczenie wiedzy psychopatologicznej w rozumieniu zaburzeń psychicznych. Typowe metody badań psychopatologicznych.	3	2
2.	Podstawowe pojęcia psychopatologiczne – symptom, syndrom, etiologia, czynnik ryzyka. Ogólne modele rozwoju zaburzeń psychicznych – perspektywa biologiczna, psychologiczna, społeczna. Prezentacja, różnice, ograniczenia. Model stresu-diatezy, model biopsychospołeczny.	3	2
3.	Współczesne systemy klasyfikacji zaburzeń psychicznych – DSM i ICD. Podstawowe kategorie zaburzeń psychicznych. DSM III – fundament współczesnej psychopatologii.	3	2
4.	Stres, kryzys psychologiczny, stres traumatyczny, zaburzenia stresu pourazowego. Definicje i symptomatologia, dane epidemiologiczne, czynniki ryzyka, dane biologiczne i neuropsychologiczne, model biopsychospołeczny etiologii i utrzymywania się zaburzenia, konsekwencje dla funkcjonowania, możliwości i efektywność leczenia farmakologicznego i psychologicznego. PTSD jako problem społeczny i cywilizacyjny.	3	2
5.	Zaburzenia afektywne. Definicje i symptomatologia, dane epidemiologiczne, współwystępowanie zaburzeń afektywnych z zaburzeniami lękowymi, czynniki ryzyka, dane biologiczne i neuropsychologiczne, model biopsychospołeczny etiologii i utrzymywania się zaburzenia, konsekwencje dla funkcjonowania, możliwości i efektywność leczenia farmakologicznego i psychologicznego. Biologiczne vs. psychologiczne modele depresji – przegląd współczesnych badań empirycznych.	3	3
6.	Zaburzenia lękowe. Definicje i symptomatologia, dane epidemiologiczne, współwystępowanie zaburzeń lękowych z zachowaniami samobójczymi, czynniki ryzyka, dane biologiczne i neuropsychologiczne, model biopsychospołeczny etiologii i utrzymywania się zaburzenia, konsekwencje dla funkcjonowania, możliwości i efektywność leczenia farmakologicznego i psychologicznego. Psychopatologia procesów uczenia się i przetwarzania emocji jako osiowy proces etiologiczny zaburzeń lękowych – przegląd współczesnych badań empirycznych.	3	3
7.	Zaburzenia psychotyczne. Definicje i symptomatologia, dane epidemiologiczne, czynniki ryzyka, dane biologiczne i neuropsychologiczne, model biopsychospołeczny etiologii i utrzymywania się zaburzenia, konsekwencje dla funkcjonowania, możliwości i efektywność leczenia farmakologicznego i psychologicznego. Współczesne środowiskowe metody prewencji i leczenia zaburzeń psychotycznych – przegląd badań empirycznych.	3	3
8.	Zaburzenia odżywiania się. Definicje i symptomatologia, dane epidemiologiczne, czynniki ryzyka, dane biologiczne i neuropsychologiczne, model biopsychospołeczny etiologii i utrzymywania się zaburzenia, konsekwencje dla funkcjonowania, możliwości i efektywność leczenia farmakologicznego i psychologicznego. Programy edukacyjne w prewencji zaburzeń odżywiania się, zaburzenia odżywiania się w populacjach męskich – przegląd badań empirycznych.	3	3
9.	Zaburzenia osobowości. Definicje i symptomatologia, dane epidemiologiczne, czynniki ryzyka, dane biologiczne i neuropsychologiczne, model biopsychospołeczny etiologii i utrzymywania się zaburzenia, konsekwencje dla funkcjonowania, możliwości i efektywność leczenia farmakologicznego i psychologicznego. Kontrowersje i problemy ontologiczne związane z pojęciem zaburzenia osobowości.	3	2
10.	Uzależnienia. Definicje i symptomatologia, dane epidemiologiczne, czynniki ryzyka,	3	2

dane biologiczne i neuropsychologiczne, model biopsychospołeczny etiologii i utrzymywania się zaburzenia, konsekwencje dla funkcjonowania, możliwości i efektywność leczenia farmakologicznego i psychologicznego. Uzależnienia behawioralne – wprowadzenie.		
Razem	30	24

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza przypadków i przykładów, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Oznaczenie czynności (wpisać TAK lub NIE)	Szacowana liczba godzin	
			Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	TAK	30	36
2.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	TAK	5	5
3.	Przygotowanie do egzaminu	TAK	20	20
Razem			55	61

Literatura obowiązkowa

1.	Butcher, J. N., Hooley, J. M., Mineka, S. (2017). <i>Psychologia zaburzeń: DSM-5</i> . Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
2.	Rosenhan, D. L., Seligman, M. E. P., Walker, E. F. (2017). <i>Psychopatologia</i> . Zysk i S-ka Wydawnictwo.
3.	American Psychiatric Association (2014). DSM-5.

Literatura uzupełniająca

1.	Jarema, M. (2016). <i>Psychiatria: Podręcznik dla studentów medycyny</i> . Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
2.	Wolańczyk, T., Janas-Kozik, M. (2021). <i>Psychiatria dzieci i młodzieży. 1</i> . Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich.
3.	Cosci, F., & Fava, G. A. (2016). The clinical inadequacy of the DSM-5 classification of somatic symptom and related disorders: an alternative trans-diagnostic model. <i>CNS Spectrums</i> , 21(4), 310-317.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	